

6. 9. 2024

Společenský život hmyzu v Telči

Když se řekne společenský život, většina z nás si pravděpodobně představí divadlo, plesy, večírky. Přemýšlet v této souvislosti o něčem tak titěrném, jako je hmyz, nebudeme-li počítat moly v šatníku s večerní toaletou, napadne asi málokoho.

A při tom právě u hmyzu můžeme pozorovat celou škálu sociálního chování od primitivních forem až po vytváření vysoce organizovaných a strukturovaných společenství. Ať už se jedná o partnerské vztahy, rodičovskou péči nebo spolupráci při budování hnízda a shánění potravy, v ničem si hmyz nezádá s ostatními skupinami živočichů. Ba naopak, v mnohém je předčí.

Nahlédnout do tohoto úžasného světa miniaturních, avšak o to zajímavějších tvorů umožňuje výstava Společenský život hmyzu. Prostřednictvím textů, fotografií (včetně makrofotografií předních českých i zahraničních fotografů), exponátů ve vitrínách a živého hmyzu v insektářiích přibližuje základní témata týkající se sociálního života hmyzu.

Hlavní pozornost je věnována tzv. eusociálnímu hmyzu, tedy hmyzu žijícímu v důmyslně uspořádaných státech, jejichž fungování je založeno na dělbě práce při reprodukci a spolupráci jedinců při zajišťování základních životních potřeb. Nejznámějšími představiteli tohoto hmyzu jsou termity, vosy, mravenci a některé druhy včel, v posledních letech však byly odhaleny i další skupiny eusociálně žijících živočichů.

Výstava představuje nejen řadu méně známých poznatků ze života hmyzu, ale snaží se ukázat i ty nejpoprvé zástupce hmyzí říše v lepším světle. Víte, například, že švábi patří k nejstarostlivějším rodičům, mouchy si nosí zásnubní dárky, termity pěstují houby velikosti žampionů a mravenci pořádají individuální výukové kurzy? Poodhaleny jsou i nejintimnější stránky hmyzího života, např. že i u termitů existuje žárlivost a domácí násilí, bělásci mohou holdovat homosexuálním radovánkám a mravenci propadají různým závislostem.

Doprovodné aktivity k výstavě zahrnují především hry, určené nejen dětem všech věkových skupin, ale i dospělým, a také pracovní listy (pro mladší a starší návštěvníky, vhodné i pro školy). Výstava je pojata jako putovní, poprvé byla uvedena v jihlavském muzeu v roce 2013 a poté v řadě měst po celé České republice. Nyní se vrací k nám do muzea – od 6. září do 27. října bude k vidění na pobočce v Telči. Ale tím její cestování nekončí. Příští rok bude instalována v Třešti, pak se ještě chvíli zdrží na Vysočině a v dalších letech, náležitě udržována a aktualizována, se zase vypraví do vzdálenějších koutů České republiky.

RNDr. Klára Bezděčková, Ph.D.
tel.: 567 573 894
e-mail: bezdeckova@mvji.cz